

Miðvikudaginn 20. desember 1995 kl. 12:15

67. fundur Samkeppnisráðs

Álit nr. 13/1995

Kvörtun yfir auglýsingu frá Verslun Antons Skúlasonar

I.

Málsatvik

Í Helgarpóstinum, þann 30. nóvember 1995, birtist auglýsing frá Verslun Antons Skúlasonar undir fyrirsögninni „Anton klikkar ekki!!!“. Auglýsingin var um GSM-síma og var mynd af slíkum síma ásamt m.a. þessum texta:

„Ef þú kemur nakin(n) á mánudaginn færðu gefins síma.“

Samkeppnisstofnun hafa borist kvartanir frá einstaklingum sem höfðu að sögn komið naktir að versluninni umræddan dag en verið neitað um GSM-síma.

Í erindi eins kvartanda segir m.a.:

„Ég ákvað að hringja til að athuga hvort að um grín væri að ræða. Viðmælandi minn í símanum sagði að svo væri ekki og staðið yrði við auglýsinguna...“

Kvartandinn mætti á staðinn á tilskyldum tíma og tók sér stöðu í biðröð fáklæddra karlmannna fyrir utan verslunina en inni voru:

„...nokkrir naktir karlmenn og var búðin læst svo enginn kæmist inn. Eftir smá bið komu þeir er inni voru út og eigandinn á eftir með þá tilkynningu að allir símar væru búnir. Að því loknu læsti hann hurðinni.“

Kvartandi spyr:

„...hver var tilgangur okkar hinna er eftir voru?“

Kvartandi óskar síðan aðstoðar stofnunarinnar við að fá auglýsandann til að standa við auglýsingu sína og afhenda kvartanda GSM-síma.

II.

Umfjöllun auglýsinganefndar

Á fundi auglýsinganefndar, þann 11. desember 1995, var nefndin sammála um að auglýsingin feli í sér ótvírætt loforð um að GSM-sími fái afhentur að uppfylltum þeim skilyrðum sem tiltekin voru.

Hafi einhverjir sannanlega mætt naktir og orðið frá að hverfa án GSM-síma samræmist það ekki innihaldi auglýsingarinnar að mati auglýsinganefndar.

III.

Lagaumhverfi og málsmeðferð

Samkeppnisstofnun sendi Verslun Antons Skúlasonar bréf, þann 11. desember 1995, þar sem fyrirtækinu var gefinn kostur á að gera athugasemdir við kvartanirnar. Jafnframt var bent á túlkun auglýsinganefndar og 21. gr. samkeppnislaga en þar segir:

„Óheimilt er að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki eru brenndar, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir fallnar til að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vara, fasteigna, þjónustu eða annars þess sem haft er á boðstólum í atvinnustarfsemi sem lög þessi taka til.

Auglýsingar og aðrar viðskiptaaðferðir skulu ekki vera ósanngjarnar gagnvart keppinautum eða neytendum vegna forms þeirra eða sökum þess að skírskotað er til óviðkomandi mála.“

IV.

Athugasemdir Verslunar Antons Skúlasonar

Kjartan Reynir Ólafsson hrl. svaraði bréfi stofnunarinnar, þann 13. desember sl., fyrir hönd Verslunar Antons Skúlasonar. Í svarinu kemur m.a. eftirfarandi fram:

„Af þessum texta verður það eitt ráðið að sú persóna, hann eða hún, sem fyrst komi nakin(n) fái gefins síma. Hér er auglýst í eintölu og þess hvergi getið að sú persóna, sem kynni að hafa uppi þá háttsemi að koma nakin(n) fái gefins GSM-síma, sem er sérstök tegund af síma, heldur segir klippt og skorið „síma“, sem er það orð sem notað er yfir almenna síma, þ.e. borðsíma, vegg-síma o.s.frv., sem tengjast beint við símastöð og eru einnig til sölu hjá umbj. m. og eftir atvikum að gjöf.

Af auglýsingunni má því ráða að umbj. m. var í sjálfsvald sett hvaða sími yrði gefinn, af þeim sem hann átti, og hve margir, því auglýsingin vísar aðeins til einnar persónu, sem kynni að svara ef-inu.

Að mínu mati er það því alröng niðurstaða auglýsinganefndar Samkeppnisráðs um að auglýsingin feli í sér ótvírætt loforð um að GSM-sími fengist afhentur öllum þeim er uppfylltu þau skilyrði, sem tiltekin voru.“

Einnig kemur fram í svarinu að:

„... það var aðeins einn maður sem kom nakinn í afgreiðslustöð umbj. m. umræddan mánudag. Hinir nú, sem vegna gjafmildi umbj. m. fengu einnig GSM-síma, komu allir sveipaðir klæðum sem þeir flettu af sér einn í einu, þegar viðkomandi var kominn inn í verslunina. Að auki mun einn maður sem kom rétt fyrir lokun verslunarinnar, er mun hafa verið sem hengdur upp á þráð, hafa fengið einn síma til að hengja á vegg.“

Kjartan Reynir telur að 21. gr. samkeppnislaga geti ekki á nokkurn hátt átt við gjafaboð umbjóðanda hans. Einstaklingar þeir sem hafi kvartað segi ekki satt um að hafa komið naktir að versluninni og að þeir falli ekki undir þá skilgreiningu á orðinu neytandi sem komi fram í samkeppnislögum. Væntir hann þess að Samkeppnisstofnun vísi málinu frá þar sem gjafmildi umbjóðanda hans eigi ekki á nokkurn hátt undir samkeppnislög.

Bréfi hans líkur með þessum orðum:

„Háttsemi þess er kom nakinn að verslun umbj. m. og þeirra er sviptu sig síðustu spjörinni í verslun hans, gæti fallið undir Lögreglusamþykkt Reykjavíkur og allavega undir önnur lög en samkeppnislög.“

V. Niðurstaða

Eins og fyrr segir er það álit auglýsinganefndar að hafi einhverjir sannanlega mætt naktir og orðið frá að hverfa án GSM-síma samræmist það ekki innihaldi auglýsingarinnar. Rök lögmanns Verslunar Antons Skúlasonar um að auglýsingin sé miðuð við eina persónu og það hafi verið af hreinni gjafmildi sem fleiri en einn fengu GSM-síma getur ekki talist í samræmi við texta hennar.

Hafi Verslun Antons Skúlasonar ekki haft hug á að afhenda öllum þeim sem sannanlega uppfylltu skilyrði auglýsingarinnar eða muni ekki afhenda þeim sem það gerðu GSM-síma er auglýsingin villandi og verður að teljast brot á 21. gr. samkeppnislaga.

Álit Samkeppnisráðs:

Samkeppnisráð telur að þar sem ekki var staðið við það sem fram kom í auglýsingu Verslunar Antons Skúlasonar í Helgarpóstinum, þann 30. nóvember 1995, hafi auglýsingin verið villandi og brjóti í bága við 21. gr. samkeppnislaga.

Samkeppnisráð mælist til að Verslun Antons Skúlasonar auglýsi ekki framvegis með þessum hætti.